

HEGELIN DIALEKTIIKAN (LOGIIKAN) JÄSENNYS ¹¹⁴

[PIENEN LOGIIKAN (ENSYKLOPEDIAN) SISÄLLYSLUETTELO]

- I. Oppi olemisesta.
- A) Laatu
    - a) oleminen;
    - b) läsnäoleminen;
    - c) itseään varten oleminen.
  - B) Määrä
    - a) puhdas määrä;
    - b) paljous (Quantum);
    - c) aste.
  - C) Mitta.
- II. Oppi olemuksesta.
- A) Olemus olemassaolon perustana
    - a) samuus — eroavuus — perusta;
    - b) olemassaolo;
    - c) olio.
  - B) Ilmiö
    - a) ilmiön maailma;
    - b) sisältö ja muoto;
    - c) suhde.
  - C) Todellisuus
    - a) substantiaalisuhde;
    - b) kausaalisuhde;
    - c) vuorovaikutus.
- III. Oppi käsitteestä.
- A) Subjektiivinen käsite
    - a) käsite;
    - b) arvostelma;
    - c) päätelmä.
  - B) Objekti
    - a) mekanismi;
    - b) kemismi;
    - c) teleologia.

C) Idea

- a) elämä;
- b) tiedostus;
- c) absoluuttinen idea.

Käsite (tiedostus) paljastaa olemisessa (välittömissä ilmiöissä) olemuksen (syyn, samuuden, eroavuuden etc. lain)— sellainen on todellisesti yleensä koko inhimillisen tiedostuksen (kaiken tieteen) *yleinen kulku*. Sellainen on *luonnontieteen, kansantaloustieteen [ja historian]* kulku. Hegelin dialektiikka on sikäli ajattelun historian yleistystä. Tavattoman kiitolliselta tehtävältä tuntuisi käydä seuraamaan tätä konkreettisemmin, seikkaperäisemmin, *erillisten tieteiden historian* perusteella. Ajattelun historian täytyy suurin piirtein käydä logiikassa yhteen ajatuslakien kanssa.

On silmään pistävää, että Hegel kulkee toisinaan abstraktisesta konkreettiseen (Sein * (abstraktinen)— *Dasein* ** (konkreettinen) — Fürsichsein ***), toisinaan päinvastoin (subjektiivinen käsite — objekti — totuus (absoluuttinen idea)). Eiköhän tämä ole idealistin epäjohdonmukaisuutta (sitä, mille Marx antoi nimityksen Hegelin Ideenmystik ****)? Vai onko syvällisempiä syitä? (esimerkiksi, *oleminen = ei mitään* — tulemisen, kehityksen idea). Aluksi *vilahdelevat* vaikutelmat, sitten erotuu *jotain*, sitten kehittyvät *laadun* # (olion tai ilmiön määritykset) ja *määrän* käsitteet. Sitten tutkiskelu ja mietiskely suuntaavat ajatuksen tiedostamaan samuutta — eroavuutta — perustetta — olemusta versus ilmiötä,— syysuhdetta etc. Kaikki nämä

abstraktinen
"Sein" ainoas-
taan *mo-*
menttina
πάνταρεί' ssa *****

Laatu ja aistimus (Empfindung) ovat yksi ja sama, sanoo Feuerbach. Ensimmäinen ja al-

* — oleminen. *Toim.*

** — *l ä s n ä o l e m i n e n . Toim.*

*** — itseään varten oleminen. *Toim.*

**** — ideamystiikka. *Toim.*

***** — kaikki virtaa. *Toim.*

kuperäisin on aisti-
mus ja *siinä*
täytyy olla *laatu-*
kin...

tiedostamisen momentit (askeleet, asteet, prosessit) suuntautuvat subjektista objektiin saaden tarkistuksensa käytännössä ja tullen tämän tarkistuksen kautta totuuteen (=absoluuttiseen ideaan).

Jos Marx ei jättänyt meille "Logiikkaa" (isolla kirjaimella), niin hän jätti meille "Pääoman" *logiikan*, ja sitä sietäisi käyttää kaksin verroin hyväksi tässä kysymyksessä. "Pääomassa" on sovellettu yhteen tieteeseen materialismin logiikkaa, dialektiikkaa ja tieto-oppia [ei kaivata kolmea sanaa: se on yhtä ja samaa], materialismin, joka on ottanut kaiken arvokkaan Hegeliltä ja vienyt tätä arvokasta eteenpäin.

Tavara — raha — pääoma

↙ absoluuttisen Mehrwert'in * tuotanto
↘ suhteellisen Mehrwert'in tuotanto.

Kapitalismin historia ja sitä koskevien *käsitteiden* analyysi.

Alku on yksinkertaisin, tavanomaisin, joukkomuotoisin välitön "oleva": erillinen tavara ("Sein" kansantaloustieteessä). Sen erittely sosiaalisena suhteena. *Kahdenlainen* analyysi, deduktiivinen ja induktiivinen,— looginen ja historiallinen (arvon muodot).

{ Tosiasioiden respective käytännön poh-
{ jalla tapahtuvaa tarkastamista esiintyy
{ tässä erittelyn *joka* askeleella.

Vrt. kysymykseen olemuksesta versus ilmiöstä
— hinta ja arvo — kysyntä ja tarjonta
versus *Wert*
(=kristallisierte Arbeit)**
— työpalkka ja työvoiman hinta.

Kirjoitettu v. 1915

Julkaistu ensi kerran v. 1930
XII Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — lisäarvon. *Toim.*

** — arvo (= kristalloitunutta työtä). *Toim.*